

Medlemstidning för SAC - Sveriges Arbetares Centralorganisation.

Syndikalisten är resultatet av medlemmarnas bidrag. Det är er kreativa organisering på jobbet som är den fackliga basen och det är era berättelser som ska fylla Syndikalisten. Insänt material kan komma att textredigeras och läggas ut på SAC:s hemsida.

Syndikalisten

Box 6507, 113 83 Stockholm
Tel: 08 522 45 638 / 637
syndikalisten@sac.se

Redaktion

Mikael Lindgren, Stockholms LS (ansvarig utgivare)
Emil Boss, Stockholms LS

Omslagsbild

Tuva i Järnvägssektionen i Malmö LS, från den nya broschyren Facket som förändrar. Foto: Ola Brunnström

Tryck

Ineko
Periodicitet är åtta nummer per år
Upplaga 4500
ISSN 1400-8416

Medverkande i detta nummer*

Fanny Gelotte, Bergslagens LS
Kicki Hammarlund, Enköpings LS
Kristian Falk, Enköpings LS
Torsten Jansson, Enköpings LS
Inga-Lena Östbrant, Gotlands LS
Hanna Petersson, Göteborgs LS
Lena Barrow, Gävle LS
Linnea Andersson, Gävle LS
Tina Pålsson, Malmö LS
Julia Österholm, Malmö LS
Sebastian Alm, Norrköpings LS
Fanny Hökby, Stockholms LS
Sofie Nohrstedt, Stockholms LS
Mira Gartz, Stockholms LS
Matilda Teglund, Stockholms LS
Liv Marend, Stockholms LS
Filippa Bergström, Stockholms LS
Åsa Eriksson, Stockholms LS
Liv Marend, Stockholms LS
Ida Hansen, Stockholms LS
Salka Sanden, Stockholms LS
Amalthea Frantz, Stockholms LS
Andreas Koivuniemi, Stockholms LS
Jan Abrahamsson, Stockholms LS
Emil Boss, Stockholms LS
Mikael Lindgren, Stockholms LS
Katarina Granander, SUF
Agnes Nygren, Afrikagrupperna
Alicia Munoz Toledo, ANAMURI
Linda Magnusson
Viveca Nordling
Ida Pettersson
Beatrice Rimmerfors
Hannele Pelttonen
Jona Elings
K G Hammarlund
Snežana Vucetic Bohm

*I detta nummer har vi haft ambitionen att, utöver oss i redaktionen, ha endast kvinnliga medverkande. Ämnet engagerar och väldigt mycket bra material har kommit in. Med undantag av ett par manliga medskribenter är alla inkomna texter skrivna av kvinnor. Hoppas att numret uppskattas. Ingen klasskamp utan kvinnokamp!

Deadline för 3/2013

15 april

Utåtriktat 1 maj-nummer

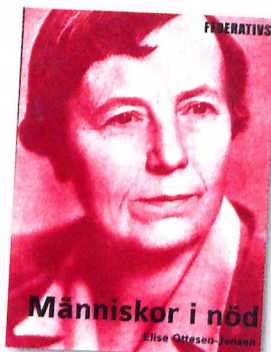
Hos medlemmarna 25 april

Inledare

Det är vi som gör feminismen

Ibland talas det om *feministerna*. Som om dessa vore några bestämda slags personer, några som ingår i en homogen ideologisk grupp där alla tycker samma sak. Med den betydelsen blir feminismen enbart en ideologi och en personlighetstyp. Därmed blir den också väldigt sårbar – den verkar stå och falla med en uppsättning offentliga personer. När det går dåligt i debatten upplevs feminismen vara i fara.

Men det vi inte får glömma när debatterna går på kultursidor, hatsidor och bloggar är att feminismen är och alltid har varit, en praktisk kamp. Feminism är någonting som kan praktiseras av oss alla. Vårt eget fackförbund SAC är en feministisk fackförening – och detta är inte ett inlägg i en debatt utan något som vi med självklarhet vill ska ingå i vårt dagliga arbete. När vi kämpar för högre löner, bättre arbetsvillkor och kontroll över våra produktionsmedel är det också en feministisk kamp. Något som ökar kvinnors makt.

Människor i nöd av Ottesen-Jensen från Federativs.

konflikter och eventuella "granskningar av feminismen" ett hot. Inom ramen för en vardaglig feminism kan vi också föra en diskussion, där det viktiga inte är vem som är feminist och inte, utan där fokus ligger på vad vi praktiserar, och hur vi bäst uppnår våra delmål. Vad vi faktiskt gör för att förbättra arbetande kvinnors liv.

I det här numret av Syndikalisten har fackligt

När vi kämpar för högre löner, bättre arbetsvillkor och kontroll över våra produktionsmedel är det också en feministisk kamp.

aktiva kvinnor skrivit om hur de och andra kvinnor arbetat feministiskt. I artikeln **Rimlighetens gräns** skriver Ida Hansen om sina erfarenheter av organisering mot diskriminering, checklistan **Snubbe och allierad** ger manliga läsare tips på hur de kan agera feministiskt inom SAC och i **Kvinnliga banbrytare i SAC** lyfter Amalthea Frantz fram kvinnliga organisatörer i organisationens historia.

Vi på Federativs Förlag är stolta över att kunna presentera SAC:s utgivning av feministisk litteratur som du kan läsa mer om på tidningens baksida. Vi vill också passa på att nämna vår kommande antologi med arbetsnamnet **Den andra arbetarrörelsen**. I den vill vi skildra hur kvinnor under fackför-eningsrörelsens tidiga decennier engagerade sig i massor och förändrade sina liv, genom att påtvinga de mansdominerade facken sina krav. Detta var felra decennier innan feminismen blivit en ism, eller en del av det offentliga samtalet.

Det ser vi som ett bevis för att kvinnokampen inte står och faller med trender - den finns överallt där kvinnor vill förändra sina liv. ■

Fanny Hökby
Andreas Koivuniemi

Federativs Förlag
kontakt@federativsförlag.se

Nummer 2

- 5** Ömsesidig hjälp
för ömsesidig nytta
- 6** Stridsåtgärder mot
personalbrist
- 9** Presskrönika:
Kvinnopolitisk debatt

12 Fokus:
Bergslagens LS

16 Tema: Könsmakt

23 Internationellt

25 Förtroendeuppdrag
att söka

26 Studier

28 Uteslutningen av
Västerorts LS

Facket som förändrar

SAC-SYNDIKALISTERNA

Den nya värvningsbroschyren Facket som förändrar.
LS, syndikat, sektioner och enskilda medlemmar
beställer genom att maila sekretariatet@sac.se.

Uttalandet

SAC Syndikalisterna stödjer Byggnads strejkkrav.

Den nittonde mars 2013 skulle en storstrejk ha brutit ut i byggsektorn. Tre tusen byggarbetare stod redo att gå ut i strejk i kamp mot den sociala dumpningen i branschen. Men staten har valt att ingripa och med tvång skjuta upp strejken två veckor.

SAC Syndikalisterna stödjer sedan 2010 Byggnads krav på så kallat huvudentreprenörsansvar. Det är en viktig fråga i alla branscher där arbetare jobbar för oseriösa underleverantörer.

Att staten via Medlingsinstitutet ingriper och med tvång skjuter upp Byggnads strejk är en anmärkningsvärd händelse som bara inträffat tre gånger tidigare i svensk historia. Det normala är att staten överläter de fackliga konflikterna till arbetsmarknadens parter. Staten ingriper mot strejken men har länge stått passiv när det gäller anledningen till konflikten. Medan andra länder infört huvudentreprenörsansvar i lagstiftning, har svenska staten ställt sig likgiltig inför den sociala dumpningen och överlätit till fackföreningarna att hantera konsekvenserna av arbetsmarknadens förslumning.

SAC ställer sig mycket kritiskt till statens strejkstopp i relation till det tysta medgivandet av den sociala dumpningen. I den rådande situationen hoppas vi liksom Byggnads att Medlingsinstitutet kommer upp med ett bud som innebär ordning och reda på arbetsmarknaden. ■

Liv Marend

Generalsekreterare SAC Syndikalisterna
sekretariatet@sac.se

Arbete och samhälle

- Arbetsrätt
- Forsakringar
- Ideologi
- Internationellt
- Samhällsdebatt
- Studieverksamheten
- Syndikalistisk historia
- Aktuella händelser
- nyheter, pressmeddelande och uttalande publiceras här
- Arbetsplatskamp
- Kampformer och organisering
- Propaganda och information

**Erfarenhetsutbyten, branschdiskussioner, SAC-debatt
och mycket mer! Registrera dig på...**

**SYNDIKALISTISKT
DISKUSSIONSFORUM**

HTTP://FORUM.SYNDIKALISTISKTFORUM.SE

OMVÄRLDSNOTISER

SAC mest stridbara facket 2012

Medlingsinstitutet har nyligen släppt sin årsrapport. I konfliktstatistiken ligger SAC fortfarande i topp även om vi minskat i antalet lagda varsel, från 33 stycken år 2011 till 15 stycken år 2012.

Flera konflikter omnämns, bland annat en strejk på Systembolaget gällande bemanningen i en av Stockholmsbutikerna, Göteborgs LS konflikt kring anställningsvillkoren för en lärare i Göteborg och Driftsektionen i Stockholms tunnelbana som lade betygssättning i blockad. ■

Byggnads får upprättelse

Ett FN-organ (ILO) har konstaterat att Laval-lagen strider mot internationella konventioner om facklig förenings- och förhandlingsrätt. Lagstiftningen är alltså ett brott mot grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet.

FN har gett Byggnads full upprättelse när det gäller Lavalkonflikten. ILO uppmanar även den svenska regeringen att kompensera Byggnads och Elektrikerförbundet för de skadestånd man tvingades att betala till det lettiska företaget Laval. ■

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalistens@sac.se

Städstrejk mot orimlig arbetsbelastning

Onsdagen den 20 februari påbörjade driftsektion USiL en serie punktstrejker på sjukhuset i Lund.

De strejkande är städare som protesterar mot sin orimliga arbetsbelastning, ett problem som

också skapar dålig patienthygien.

Driftsektionen har sedan 2005 kämpat mot oseriösa städentreprenörer på sjukhuset, företag som tjänar pengar på Region Skånes ovilja att betala för ordentlig lokalvård.

USiL inkluderar även sjuksköterskor, undersköterskor och administrativ personal.

Medlemmarna uttrycker sitt stöd för de sjuksköterskor som nyligen sade upp sig i protest mot sjukhusets personalpolitik. ■

Två nya driftsektioner i Norrköping

Två nya driftsektioner har bildats i Norrköping, en på Kolmårdens äldrecenter och en på assistentbolaget Omsorgsgruppen.

Sedan senaste numret av Syndikalisterna har två ny driftsektioner

bildats i Norrköpings LS, båda inom vårdbranschen.

Driftsektion Kolmårdens äldrecentrum (DSKÅ) organiserar undersköterskor och vårdbiträden på ett äldreboende. Sektionen har redan en egen hemsida

på www.dska.se där man börjat skriva om kommunens slarv kring vikariat.

Driftsektion Omsorgsgruppen organiserar personliga assistenter på företaget Omsorgsgruppen. ■

Assistenter organiserar för lönetillägg

Driftsektion Vilja organiserar på ett kooperativt assistentbolag i Staffanstorps med filial i Lund. Just nu arbetar sektionen med arbetstidsfrågor, närmare bestämt frågan om inbeordningstillägg. – Det finns inte längre någon överlappande tid vid assistent-

byte. Det innebär att om någon uteblir eller blir försenad så måste assistenten som ska bli avlöst stanna kvar på jobbet. Vi menar att det då borde utbetalas ett lönetillägg för den extra tiden, säger Tina Pålsson i Driftsektion Vilja.

Tina Pålsson kommer bereda frågan om tillägget inför nästa sektionsmöte där medlemmarna beslutar om hur man ska driva frågan vidare. ■

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalistens@sac.se

LSORG2013

OBS NYTT DATUM

Stockholm 11/5 - 12/5

Tema: Verktyg för växande

Träffa medlemmar från andra LS och prata om organisering. Vad kan din LS lära av andra LS? Vad har din LS för erfarenheter? Med utgångspunkt i värvningsmotionen bjuds intressanta föredrag, diskussioner och övningar: Anmäl dig till: sekretariatet@sac.se

Begränsat antal platser, anmäl dig idag!

Några av programpunkterna

- att prata fackliga frågor på arbetsplatserna
- att värva och behålla medlemmar
- så ökar ni LS synlighet
- workshop i föredragsteknik
- öppen panel om fackliga strategier för osäkert anställda
- stöd för att lägga upp en plan för LS växande
- presentation av nytt informationsmaterial och värvningskampanj

Meddela om du behöver barnvakt.

Liv Marend

Generalsekreterare
sekretariatet@sac.se

Att facket skall individualiseras, träda tillbaka, figurera mer i bakgrunden och ta mindre strid, vilket är de budskap som basunerats ut i samförstånd mellan arbetsköpare och kollektivavtals-slutande fack den senaste tiden, är en retorik som är oss helt främmande.

Ömsesidig hjälp för ömsesidig nytta

DRAUVS-SAC

Sedan tio år tillbaka finns en driftsektion på Riksaantikvarie-ämbetets Arkeologiska Uppdragsverksamhet Syd. Under det gångna året har sektionen förbättrat arbetsmiljön, utjämnat omotiverade löneskillnader och bidragit till att tre visstidsanställningar omvandlats till fasta tjänster.

I sin årsrapport för 2012 skriver driftsektionen att man haft tre förhandlingsärenden som alla fick en lyckad utgång. Det rörde sig om felaktigheter i tillsättandet av ett vikariat, en omotiverad löneskillnad och om tolkningen av kollektivavtalets skrivelse om semestertillägg. Driftsektionen kämpar också mot oreglerade visstidsanställningar och har genom påtryckningar gentemot SACO-S och regionsledningen bidragit till att tre visstidsanställningar omvandlats till fasta tjänster.

Två skyddsombud är sektionsmedlemmar och tillsammans har man samverkat i det systematiska arbetsmiljöarbetet genom uppföljning, analys och protokollsättning av den psykosociala arbetsmiljön. Resultaten har sedan bearbetats och sammanställts för hela avdelningen som en grund för riskbedömning.

Driftsektionen förespråkar kollektiv lönesättning och inför lönerrevisionen 2012 bojkottade samtliga medlemmar liksom föregående år de lönesättande samtalen. Istället har sektionen i förhandling med arbetsköparen kommit överens om att få de nya lönerna sammanställda i ett mejl som går ut till samtliga medlemmar samtidigt, så alla kan se vad alla har fått.

Medlemmarna stämmer sedan av med varandra inom sektionen. I de fall när man anser något vara på tok eller om någon hamnat i så kallad snedsits påkallar sektionen förhandling med respektive chef. Så här skrev sektionen i ett PM i höstas:

Verksamhetsberättelse för 2012
Syndikalisten
Driftsektionen vid Riksaantikvarieämbetets Arkeologiska
Uppdragsverksamhet Syd

Arvode
Arvode för driftsektionen för 2012 är 20 000 kr.

Medlemmar
Driftsektionen består av 10 medlemmar. Under 2012 har vi 10 medlemmar i driftsektionen. Vi har också 10 medlemmar i driftsektionen.

Förhandsbeskrivning
Driftsektionen har under 2012 haft 10 förhandsbeskrivningar. Vi har också 10 förhandsbeskrivningar i driftsektionen.

Bilder
Driftsektionen har under 2012 haft 10 bilder. Vi har också 10 bilder i driftsektionen.

Övrigt
Driftsektionen har under 2012 haft 10 övrigt. Vi har också 10 övrigt i driftsektionen.

**Verksamhetsberättelse
inskickad till Syndikalisterna.**

Vi ser facket som ett kollektiv av arbetstagare på en arbetsplats som agerar enat, sätter gränser och flyttar fram positioner utifrån insikten om gemensamma intressen och en uppsättning normer som upprätthålls på informell väg. Det sammanhållande kittet är solidariteten mellan arbetskamrater och medlemmar, ömsesidig hjälp för ömsesidig nytta. Kort och gott, en för alla – alla för en.

Mot denna bakgrund ser vi den individuella lönesättningen som förrädisk. Den innebär inte att individen garanteras ett större inflytande över sin lön eller kan räkna med att extra arbetsinsatser, ansvarsuppslag eller dylikt ger påslag. Tvärtom innebär den individuella lönesättningen att redan urholkade kollektivavtal ger större utrymme för en än mer subjektiv chefslönesättning." ■

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalisterna@sac.se

Stridsåtgärder mot personalbrist

Driftsektionen Stockholms Tunnelbana och Spårvägar har varslat stridsåtgärder mot arbetsköparen Arriva Sverige för att förmå företaget att åtgärda den personalbrist som råder.

Sektionens medlemmar vid spårvägen i Stockholm kommer inte att arbeta utanför sin schemalagda arbetstid under perioden 20 mars - 20 juni. Vid händelse av utebliven avlösning kan medlemmarna bistå med att köra spårvagn till depå eller uppställningsspår.

Personalbrist vid Tvärbanan och Nockeby-banan har de senaste månaderna inneburit inställda avgångar och det kunde ha blivit många fler om inte förare och konduktörer ställt upp eller tvingats jobba övertid. Många har även arbetat på sina lediga dagar. Redan nu finns de som har jobbat sextio timmar övertid bara i år.

SAC-DSTS är oroliga för att övertidstaket kommer att

nås långt innan årets slut och undrar vad som kommer att hända då, skriver sektionen i sitt pressmeddelande

– Under perioden som varslet omfattar kommer våra medlemmar att avstå från fridagsarbete, så kallat gnet. Varslet omfattar våra medlemmar som arbetar som spårvagnsförare och tågvårdar. Vi hoppas att det här leder till att

Arriva Sverige åtgärdar den rådande personalbristen, säger Matilda Teglund i sektionen.

DSTS följer du på dsts.se. ■

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalistens@sac.se

Tvärbanan vid station Gullmarsplan i Stockholm

Foto: Mikael Lindgren

DSTS satsar på värvning

DSTS berättar hur sektionen planerar att gå tillväga för att värva och uppmanar andra sektioner att följa DSTS exempel.

Vi i Driftsektionen för Stockholms Tunnelbana och Spårvägar hade årsmöte i februari. Förutom att blicka bakåt på året som har gått så antog vi också en gedigen verksamhetsplan för 2013. Planen fastställer mycket av den rutinmässiga driften av sektionen, men där finns även ett starkt fokus på värvning. Med den centrala värvningsmotionen i ryggen har vi antagit en högt satt utmaning, vilket kommer att kräva engagemang från sektionen och viss hjälp utifrån. Efter att ha utgått från DSTS andel

medlemmar (av federationens totala) idag och knappt lite på miniräknaren så känns det inte omöjligt att dra vårt strå till stacken. För att lyckas tror vi att det krävs flera olika angreppssätt samtidigt, samt att dessa tar plats under en eller flera kortare perioder.

I värvningsprojektet ingår att producera och sprida nytt informations- och värvningsmaterial, att välja in fler medlemmar som lokala arbetsplatsombud och att satsa på utbildningar. Minst fem medlemmar ska gå på Facklig Introduktion (grundläggande facklig kurs), tre ska gå på förhandlingskurs och en ska gå APO - studiecirkeln. Glädjande nog har vi redan en månad efter

DSTS värvar.

Foto: DSTS

nu än på flera år. Den, näst intill färdiga, tidsplanen för värvningsprojektet sträcker sig från mars till och med juni månad. Mer om detta kommer.

Tyvärr hann vi i DSTS inte anta värvningstävlingen som utlystes av SAC i senaste Syndikalistens, men vi kör på ändå. Samtidigt vill vi lyfta vår uppriktiga förväntan på samtliga kamrater att anta utmaningen. Tävling eller ej: organisera! ■

I all kamratlighet

Mira Gartz

Matilda Teglund

Jan Abrahamsson

Värvningskommittén för DSTS

dsts@sac.se

SAC:s organisationsplan

I varje nummer av Syndikalisterna kommer vi lyfta fram en organisationsinstans i SAC. I förra tidningen vad det sektionen och nu dags för syndikatet.

Syndikatet är en självbestämmande fackförening inom LS av SAC. Syndikatet skall vara ett samordnande organ eller ett verktyg för branschens driftsektioner (fackklubbar) och varje driftsektion ska utse representanter som skall ingå i syndikatets styrelse. I SAC:s organisationsplan kan man läsa följande:

”Ett syndikat byggs runt de aktiva medlemmarna och deras verksamhet på arbetsplatserna. Syndikatets bas är de aktiva driftsektionerna och arbetsplatsorganisatörerna. Syndikatet bör ständigt sträva efter att stärka sin fackliga bas genom att ständigt utbilda fler arbetsplatsorganisatörer.”

I SAC:s organisationsplan finns åtta olika branscher definierade, som det kan vara viktigt att ha i åtanke när vi organiserar – för att

underlätta framtida branschsamarbete. Detta är branscherna enligt SAC:s organisationsplan:

1. Utbildningsfederationen
Förskola, fritids, grundskola, gymnasium, komvux, studerande och övriga inom utbildningssektorn.

2. Social- och Vårdfederationen
Vårdarbetare (sjukhus, vårdcentral etc), omsorgsarbete, socialt arbete, personlig assistans samt övrig vård och omsorg

3. Handel och service-federationen
Handel, hotell, restaurang, fastighetsskötsel, städ, turism, mäklare och föreningsanställda

4. Industrifederationen
Tillverknings-, process- och sammanställningsindustri, livsmedelsindustri, jordbruk, gruv, skog, trä och pappersindustri

5. Transportfederationen
Järnväg, spårvagn, tunnelbana, åkerier, buss, taxi, sjöfart, flyg

och flygplats, post, terminal- och lagerarbete

6. Byggfederationen
Byggarbete, elektriker, snickare, målare, VVS och kyl, byggnadsställningar, övrigt hantverk, anläggning, sanering, energi och vatten.

7. Kultur- och Mediefederationen
Tele- och datakommunikation, media (TV, press), IT, reklam, tryckeri, museum, teater, övrig kulturverksamhet

8. Kommunal- och Statsanställdas federation
Brandförsvaret, parkförvaltningen, övriga kommunanställda samt övriga statsanställda.

Syndikaten antar samma namn som sin federation, med ett tillägg för ortsnamnet, och heter alltså t ex ”Göteborgs Utbildningssyndikat.” På sidan 31 hittar du kontaktuppgifter till alla aktiva syndikat i LS. ■

Emil Boss

syndikalistens@sac.se

Bygg upp LS fackliga struktur - utse kontaktpersoner för varje bransch

Hur ser branschstrukturen ut i LS? Många LS har svårt att få till regelrätta syndikat. Det kan göra att vår branschstruktur inte är nog synlig i det vardagliga arbetet inom LS. Det kan bidra till att nya medlemmar har svårt att aktivera sig, och att vårt syfte uppfattas som diffust. Så därför drar vi nu igång ett försök med kontaktpersoner för varje bransch. En branschkontaktperson fungerar som spindeln i nätet för sin bransch. Det kan till

En branschkontaktperson fungerar som spindeln i nätet för sin bransch.

exempel betyda att den kan hjälpa till med att starta driftsektioner, hålla koll på aktuella avtal och ordna branschträffar.

På sikt kanske det till och med går att dra igång ett syndikat. En tydlig facklig struktur gör det lättare att värva och behålla medlemmar! ■

Liv Marend

Generalsekreterare
sekretariatet@sac.se

OMVÄRLDSNOTISER

Staten ingrep mot byggstrejk

Den nittonde mars 2013 skulle en storstrejk ha brutit ut i byggsektorn, men staten valde att ingripa och med tvång skjuta upp strejken i två veckor. Att staten använder sin möjlighet att senarelägga en strejk har bara inträffat tre gånger tidigare. SAC har författat ett uttalande till stöd för Byggnads strejkrav, som handlar om huvudentreprenörsansvar. Läs uttalandet på sidan 3. ■

14 procents löneskillnad mellan kvinnor och män

Medlingsinstitutets senaste rapport visar att den genomsnittliga löneskillnaden mellan kvinnor och män ligger på 14,1 procent, vilket innebär en minskning på 0,2 procent sedan i fjol.

För ett år sedan drog fackliga organisationer, kvinnorörelsens organisationer och de partipolitiska kvinnoförbunden i gång en rörelse som kallades 15,51 för att sätta fokus på hur ojämställda mäns och kvinnors löner fortfarande är. Räknet efter en arbetsdag som varar mellan klockan 09.00 och 17.00 arbetar kvinnor i praktiken gratis efter klockan 15.51. Efter den senaste lönerapporten byter rörelsen nu namn till 15,52-rörelsen. Slagordet är dock fortfarande ”Lön hela dagen!”. Fortsätter löneutvecklingen i samma takt som nu kommer det att uppnås först om 68 år det vill säga år 2081. ■

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalistens@sac.se

Bergslagens LS

Bergslagens LS är på flera sätt en ung fackförening: den genomsnittliga medlemsåldern är låg och själva LS är relativt nytt. Den syndikalistiska traditionen i verksamhetsområdet Örebro län och Bergslagen har desto äldre anor.

Foto: Privat

Fanny Gelotte.

Bergslagens LS bildades 2001 genom en sammanslagning av Örebro LS och Lindeortens LS. Lite slarvigt kan man säga att upptagningsområdet är Örebro län plus några kommuner norr om länsgränsen. De dryga femton kommu-

nerna som utgör Bergslagens LS har under vissa perioder varit plats för omfattande syndikalistisk verksamhet. Totalt har 98 stycken LS passerat revy i området under de 99 åren sedan det första LS:et - Guldsmedshyttans LS - bildades.

Under de tidiga åren utgjorde gruvarbetare och skogsarbetare en stor del av stommen av länets medlemsbas. Det var även inom gruvnäringen som länets - kanske landets - mest kända strid under 1920-talet stod.

Arbetarna vid Stripa gruva krävde på våren 1925 en löneökning på 25%. När företaget vägrade utlyste Stripa LS strejk. Fram till hösten 1925 var strejken en lokal angelägenhet. Sedan valde företaget att genom Lindes arbetslöshetskommitté be staten om nödhjälpsarbetare: 1920-talet svar på våra dagars FAS-3:are. När kommittén efter protester från de strejkande delegerade frågan uppåt startade ett byråkratiskt trassel som bland annat fick till följd att den dåvarande socialdemokratiska regeringen avgick.

Efter två år avslutades strejken med en vinst för arbetarna, även om lönehöjningen inte blev så hög som 25 procent. I dagens penningvärde betalade SAC ut 2,5 miljoner kronor i stridsunderstöd. Federativs förlag har gett ut en bok om Stripakonflikten: "Samhällets fiender".

I nutid är Bergslagens LS välfungerande. Admi-

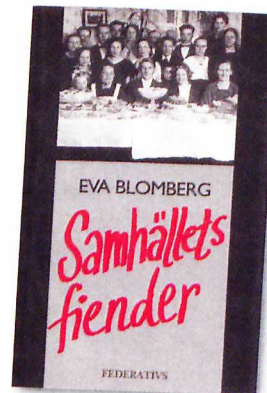

Stripa 1926. De strejkande med anhöriga lämnar Guldsmedshyttans folkets hus efter utdelningen av matpaket.

Foto: ur Samhällets fiender

nistrationen flyter på bra, medlemskåren är stabil (och långsamt ökande!) och ekonomin går ihop. Styrelsen arbetar med många olika frågor och ger ut en medlemstidning som förutom texter om vad som händer i LS även har sidor med juridisk fakta och fackliga verktyg. I nuläget ligger medlemsantalet på ungefär 70 medlemmar, många av dem unga och de flesta bosatta runt Örebro.

Introduktionsverksamheten fungerar bra. Alla nya medlemmar erbjuds att gå en grundkurs som vi hela tiden utvecklar för att göra så bra som möjligt, och ett flertal personer turas om att hålla i den. Med inspiration från Norrköpings LS har vi börjat ha en lite mer interaktiv del i slutet av kursen där deltagarna får öva sig på att diskutera

"Samhällets fiender"
av Eva Blomberg.

sina fackliga problem med varandra. Det verkar vara ett uppskattat inslag och något vi kommer att fortsätta med.

Bergslagens LS har haft flera deltagare på den centrala FO-utbildningen i flera omgångar. Senast nu i höstas deltog två medlemmar. Utbildningen har gett vårt LS viktiga kunskaper och bidragit till

mycket aktivitet. Det har bland annat lett till att studiecirkeln

"Bli en arbetsplatsorganisatör!" drog igång för några veckor sedan med fem deltagare. Det är första gången den hålls i vårt LS och det ska bli intressant att se vad som kan komma ur den.

Att förbättra mötesverksamheten är också något som vi hoppas kunna göra i vår. Vi hoppas på att kunna effektivisera den kontinuerliga driften och istället lägga mötestiden på andra saker och ibland ha fackliga verkstäder för alla intresserade.

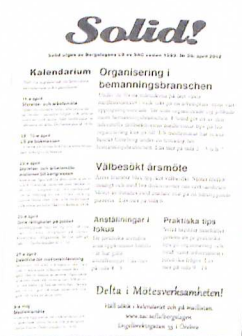
Vårt huvudfokus just nu är att agitera och värva medlemmar. Vi är en liten LS med ett stort upptagningsområde, som måste utöka vår medlemskår och geografiska spridning. Det senaste året har medlemsantalet börjat gå uppåt och arbetet att hitta nya medlemmar pågår ständigt. Vi kan inte räkna med att de ska komma till oss av sig själva, även om de gör det ibland, så vi har provat på att värva medlemmar utanför våra egna arbetsplatser. Vi deltog på Örebro bokmässan tillsammans med Arbetaren förra varen och fick ett mycket positivt och trevligt bemötande. Vi har också haft informationsbord på universitetet ett flertal gånger och även där mött intresse och värvat ett par medlemmar. Vi ser denna typ av

organisering som ett viktigt medel inte bara för att värva medlemmar i nuet utan också för att göra folk medvetna om att vi finns till. Under 2013 kommer vi att satsa hårt på att öka synas ännu mer i olika sammanhang. Vi kommer bland annat delta på en jobbmässa, en marknad och vid en fotbollsmatch.

Under den senaste tiden har en del nytt profilmaterial tagits fram. En liten folder med temat "Dina rättigheter på jobbet" har tryckts upp, Bergslagens LS handbok har uppdaterats och vi har köpt en roll-up. Allt detta hjälper till vid värving, men det som gör att vi kommer lyckas öka i medlemsantal beror nog främst på den positiva anda och framtidstro som vi lyckats skapa i vårt LS. Allt eller inget, nu kör vi! ■

Fanny Gelotte

Bergslagens LS
bergslagens.ls@sac.se

Solid nr. 29.

Fokus på studier och agitation

Ekonomiskt stöd till Joe Hill-sällskapet och utrusta biblioteken med böcker om syndikalism togs upp på Bergslagens LS välbesökta årsmöte. I verksamheten fokuseras det på studier och agitation.

Lördagen den 2 mars höll Bergslagens LS sitt årsmöte. Ett välbesökt sådant med 14 deltagare som spenderade ett par timmar i den nyligen upprustade lokalen.

Två motioner inkom till årsmötet. Den ena motionen handlade om att ge ett ekonomiskt stöd till Joe Hill-sällskapet och den andra om att utrusta biblioteken i vårt upptagningsområde med böcker om syndikalism. Båda motio-

Foto: Bergslagens LS

Deltagarna på Bergslagens LS årsmöte 2013.

nerna togs väl emot och bifölls enhälligt. De vanliga frågorna såsom verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse, revisionsrapport, verksamhetsplan och val till förtroendeuppdrag gick

igenom. Årets fokus kommer att ligga på studier och agitation, något som märks av både i verksamhetsplanen och i budgeten. Nu ser vi fram emot att fortsätta arbeta hårt för att vår Bergsla-

Nu ser vi fram emot att fortsätta arbeta hårt för att vår Bergslagens LS ska fortsätta växa.

gens LS ska fortsätta växa och bli så bra som möjligt! ■

Fanny Gelotte

Bergslagens LS
bergslagens.ls@sac.se

Agitationsturné

I sommar reser Sebastian Alm från Norrköpings LS runt i landet för att värva medlemmar. Mer information om Sommarturnén kommer på sac.se och Facebook. Här följer tre frågor om turnén.

Var börjar turnén och vilka orter besöker ni?

Vi börjar i Halmstad den 17 juni och avslutar i Umeå runt den 14 juli. Vi kommer att besöka ett tjugotal orter och event på orter där det finns små eller medelstora LS.

Vad är ni för gäng?

Vi som är mest drivande är med i Norrköpings, Bergslagens och Malmö LS och träffades

under FO-utbildningen. Idén till turnén föddes i fjol men beslutades först i höstas.

Om jag förstått rätt ligger tyngden på agitation – har du några favoriter bland retoriska knep?

Haha bra fråga! Kunskapen och intresset för facket är ganska lågt idag, framförallt bland unga, så mycket kommer handla om varför man ska vara med i facket. Ett retoriskt knep är väl att vara trevlig och konkret. Vi kommer köra en uppvärming i Skärblacka i maj på en stor reggae-festival så där får vi testa hur det funkar! ■

Sofie Nohrstedt

Stockholms LS
stockholms.ls@sac.se

Facket som förändrar

Pennor. Klistermärken. Nyckelringar och massor av pins. På SAC finns bra värvningsmaterial, så be din LS att fylla på förråden inför våren 2013. Den nya broschyren "Facket som förändrar" har även kommit. Ur broschyren:

I den här broschyren kommer du att få svar på dina frågor om SAC-Syndikalisterna. Vi är glada att du vill veta mer om SAC, hur vi jobbar och vad vi står för. Vi hoppas såklart att du vill bli medlem, för oss är alla medlemmar viktiga. Men läs först denna broschyr så att du själv kan bilda dig en uppfattning. /.../ Du och dina kollegor ansluter er till SAC genom att bli medlemmar i en Lokal Samorganisation (LS) på orten där ni arbetar.

Därefter bildar ni en driftsektion på jobbet d.v.s. en syndikalistisk fackklubb. ■

Mikael Lindegren

Informationsorganisatör
syndikalisterna@sac.se

Bertil Öberg till minne

Vår kamrat och gode vän Bertil Öberg har avlidit i en ålder av 77 år. För oss som haft förmånen att även på senare år samarbeta med Bertil blir saknaden extra djup. Ända tills för två år sedan ingick Bertil med sin kompetens och erfarenhet i vår förhandlingskommitté.

Det påstås att pappa Folke tog det med fattning när Bertil 1966 lämnade LO för att ansluta sig till den syndikalistiska rörelsen. Efter att ha gått volontärutbildning blev Bertil anställd som så kallad revisionsombudsman i december 1968. Ett specialuppdrag han hade fram till 1975, innan han blev reguljär distriktsombudsman. Som ombudsman var han alltid påläst och hade många okonventionella knep och klurigheter på sin repertoar. Humorn och hans förmåga att

hitta nya överraskande infallsvinklar var ett adelsmärke vid förhandlingsbordet.

Förhandlingar är oftast inga lustspel, men tillsammans med Bertil kunde det bli riktigt underhållande. En förhandling med Byggmästarföreningen i Stockholm hade han med förtjusning lyckats förlägga till en fredagseftermiddag, när folk vill hem så fort som möjligt för att fira veckoslutet med godis av allehanda slag.

Bertil blev en motor i den fackliga reorganisering som följde i spåren på den nya arbetsfredslagstiftningen på 1970-talet. Dessa nya lagar innebar att många ombudsmän och fackliga veteraner fick lära om. Och många yngre blev lika kunniga i att orientera sig i det nya fackliga

Foto: K. G. Hammarlund

Bertil Öberg 1936 – 2013.

panoramat. Att det var Bertil som fick uppdraget att hålla hälsningsanförandet vid 2002 års kongress var således helt följdriktigt. Då hade han redan 1999 fört över sin medlemsbok från Uppsala LS (som han tillhörde sedan tidigt 1970-tal) till oss i Enköpings LS.

Vårt samarbete med Bertil startade i realiteten redan våren 1969, när han bedrev agitation

i Enköping. Av hans redan då fördömliga rapporter framgår att under en knapp vecka hann Bertil med att besöka 26 arbetsplatser och delta i två möten samt utdelning av 1.000 flygblad. Bertil avslutade sin rapport med följande ord: "Enköpings LS arbetar mycket bra och man önskar att detta skall tillföra dem några nya medlemmar!" Av verksamhetsberättelsen för 1969 kan vi utläsa resultatet: Antalet medlemmar ökade – från 139 till 155.

Vi minns Bertil som en varm person med mycket humor. Han var också en sann idealist och realist. ■

För kamraterna i Enköpings LS

Kicki Hammarlund

Torsten Jansson

Kristian Falk

enkopings.ls@sac.se

Internationella kvinnodagen

...i Gävle

De senaste åren har uppmärksammandet av Internationella kvinnodagen lyst med sin frånvaro i Gävle. Vi i Gävle LS och SUF Gävle bestämde oss för att råda bot på det. På ett tidigt stadium bjöds kvinnojouren Blålockan in som medarrangör. Till dem gick också inträdet och andra pengar som samlades in under kvällen. Gävle Konstcentrum bidrog med lokal och valde även att förlägga vernissagen av utställningen "Katitzis resa genom Sverige", om Katarina Taikons barnböcker, till kvinnodagen.

Ambitionen var att ha ett brett program med plats för både kultur och politik, firande och kamp. Vi ville att det skulle märkas vilka som stod bakom det hela. Det var ett utåtriktat arrangemang och meningen var att alla skulle kunna hänga med i vad det snackades om. Det inledande talet av Natalia Mascayano från SUF Gävle om kvinnokamp med klassperspektiv satte tydligt tonen.

Författarna Anna Jörgensdotter och Helene Rådberg läste ur sin bok "Livfjädrar – kvinnornas Sandviken", vilket gav en historisk förankring. Kopplingen mellan dåtid och nutid var något som också Amanda Winberg från SUF återkom till i sitt tal. Linn Engblom från kvinnojouren tog upp dagens verklighet med mäns våld mot kvinnor som en konsekvens av ett ojämställt samhälle. Det intensiva talet fick nog många att verkligen tänka till.

Bland flera musikakter syntes Eva Svensk som sjöng Bridges, och Kattis Larsson som uppträdde med Ryggrad. Även drama, poesi och ett par mindre föredrag från bland annat kampanjen Asylrätt 2014 rymdes i programmet. Många uppskattade barnaktiviteterna som erbjöds under hela kvällen i ett angränsande rum.

Med väl över 100 deltagare märktes det att ett rejält 8 mars-arrangemang fyller sin plats och har varit saknats, vilket många deltagare

Linn Engblom från Kvinnojouren Blålockan.

Foto: Linnea Andersson

också påpekade. Det känns häftigt att se hur något kan växa när flera personer hjälps åt, och att framhäva klassperspektivet. ■

Linnea Andersson

Gävle LS

gavle.ls@sac.se

...i Stockholm

Låg lön erbjuds kvinnor varje dag. I samband med internationella kvinnodagen bjöd Stockholm LS alla kvinnliga medlemmar på tårta till diskussionen om lönesättningen och andra feministiska frågor.

Foto: Privat

Filippa Bergström.

På mitt första årsmöte på LS blev jag lite förvånad över hur medlemmar i en feministisk fackförening pratade kring just feministiska frågor. Under mötet valde vi personer till olika kommittéer och det visade sig att vissa av dem var helt mansdominerade. Jag tyckte att det var problematiskt men fick höra: "Titta dig runt i rummet hur det ser ut". Mannen som svarat syftade på att

majoriteten av mötesdeltagarna utgjordes av män. För mig har detta faktum i sig aldrig varit en tillräcklig anledning att inte försöka göra något åt saken. Jag blir alltid förbannad när en grupp enbart består av män, när det bara är männen på min arbetsplats som snabbt tar sig an de typiskt manliga arbetsuppgif-

terna eller när män riktar sig till sina manliga kollegor. Kvinnor väljer visserligen ofta att arbeta tillsammans med enbart andra kvinnor. De män som vill komma in i gruppen möts dock oftast av en överväldigande entusiasm.

När män helst väljer att samarbeta med andra män och kvinnor i stor utsträckning väljer män blir det en bromskloss i arbetet mot könsmaktsordningen. Därför uppmanar jag alla att vara med i den feministiska kampen i vår organisation genom att inkludera kvinnor med en lika överväldigande entusiasm.

Könsmaktsutredningen SAC

gjort visar att vi har en bit kvar internt med informella strukturer, machoattityder och nedprioriteringar av kvinnors fackliga intressen. En jämlik organisation är förutsättningen för ett enat arbetarkollektiv. Det har startats en mejllista, hilma@sac.se, för alla kvinnliga medlemmar i SAC som är intresserade. Under mötet den nionde mars utbytte vi erfarenheter över både bransch- och generationsgränser. Snart bjuder Stockholm LS in till ännu en träff för att diskutera strategier. Kom och var med! ■

Filippa Bergström

Stockholms LS

filippa.bergstrom@sac.se

Kvinnliga banbrytare i SAC

Under de första två tredjedelarna av SAC:s historia tycks kvinnor lysa med sin frånvaro. Men det finns undantag – här är några av dem, från agitatorer till centrala funktionärer.

De dominerande yrkena inom SAC var länge mansdominerade yrken: stenarbetare, gruvarbetare, skogsarbetare. Fotot från fackföreningens bildande år 1910 är talande. Av drygt 40 församlade kan man urskilja en enda kvinna.

Därmed inte sagt att det inte fanns kvinnor i den svenska arbetarrörelsen under 1900-talets början. De syntes dock inte lika mycket i offentligheten som männen, enligt Johns Anderssons *Rebell i klassamhälle och välfärdsstat* (delvis återgiven i SAC:s jubileumsbok). Man kan undra hur många som helt fallit i glömska.

Men Andersson nämner några som syntes: Ada Schiött, Jenny Asplund, Agata Viktorin och inte minst Hilma Hofstedt. Den senare, en fabriksarbetare, blev med tiden en offentlig talare som anlätades flitigt, inte minst av SAC. Hon turnerade landet runt och talade "fritt ur hjärtat, agitatoriskt och medryckande". Förutom för syndikalistiska idéer propagerade dessa kvinnor ofta för sexualupplysning.

Den traditionen fortsatte med Elise Ottesen-Jensen, även känd som Ottar. På 1910-talet, i födelselandet Norge, bistod hon arbetarkvinnor i deras organisering, och fick då upp ögonen för betydelsen av preventivmedel och kvinnors dubbelarbete. 1919 flyttade hon till Stockholm och började skriva för olika tidningar, bland annat den nystartade *Arbetaren*. De "kvinnofrågor" Ottar behandlade rörde allt från husmoderstips till sexualundervisning, med vissa tvivelaktiga (om än tidstypiska) utflykter i frågan om sterilisering. Hon slutade på *Arbetaren* efter en konflikt om kvinnosidornas innehåll 1924.

Hon fortsatte engagera sig i SAC, men var på 1930-talet också en av initiativtagarna till Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU. Ottar inriktade sig senare främst på sexualupplysningen, även om hon strax innan sin död 1973 sa att hon var "syndikalist i hjärtat".

En av dem som dock hade retat sig på Ottars

Foto: sac.se

OVAN: Affisch för föredrag av Hilma Hofstedt. HÖGER: Britta Gröndahl isitt hem maj 1994.

"uppfostrande" texter i *Arbetaren* var grovarbetarhustrun Helga Johansson, som hörde av sig till tidningen och meddelade detta. Snart fick signaturerna Helga skriva egna artiklar på kvinnosidorna, som mer började handla om till exempel likalön och kvinnors roll i SAC (vilket bidrog till den nämnda konflikten 1924).

Helga Johansson, i början av 1920-talet sekreterare i sitt LS, blev några år senare känd som Moa Martinson – en av Sveriges mest berömda arbetarförfattare.

Lokala kvinnoklubbar bildades. Emmy Melin, journalist och konstkritiker, var aktiv i Stockholmsklubben från 1936. En annan som startade kvinnoklubbar var Anne-Marie Dagerman. (Båda dessa var dessutom med och startade Syndikalistiska ungdomsförbundet 1930, likaså Linnea Diffner).

En av klubbarnas uppgifter var att försöka organisera hembiträden och städerskor. Men den separata kvinnoorganiseringen handlade också mycket om att stödja männen, uppfostra medvetna barn samt jobba för frågor utanför arbetsplatserna, som anständiga bostäder. Och agitation och studier, förstås. Särskilt det

rikstäckande Syndikalistiska Kvinnoförbundet (1937–1970) inriktade sig på detta. Exempelvis turnerade Karin Karlsson från Västervik som dess "talarinna" under 1940-talet.

Så sakta började kvinnor få andra centrala poster. 1968 valdes Britta Gröndahl, även hon författare och *Arbetaren*-medarbetare, till SAC:s första internationella sekreterare. Andra följde ett par decennier senare; dels en ny internationell sekreterare, dels kassörer. Under 1970-, 80- och 90-talen fanns en central kvinnokommitté. Lokalt blev fler och fler kvinnor medlemmar, och i vissa LS-styrelser blev de i majoritet. 1998

Foto: Tommy Nilsson

kom så den historiska kongress då kvinnor valdes till bland annat SAC:s sekreterare samt förhandlingssekreterare (läs mer i intervjun med Hannele Peltonen).

Men, där börjar vi närma oss nutida kamrater – ingen nämnd, ingen glömd. Att hitta inflytelserika syndikalistiska kvinnor de senaste drygt tjugo åren är inte svårt: Allt från arbetsplatsorganisatörer och Civillkuragepristagare till forskare och journalister. Mycket har förändrats sedan 1910, såväl kvinnors rättigheter i samhället som SAC:s principförklaring, och i dag är förhållandet kvinnor–män i SAC ungefär 40–60.

Dessa kvinnor får någon annan skriva historia om, senare. Förhoppningsvis kommer de varken vara svåra att hitta material om, eller ses som undantag från regeln. ■

Amalthea Frantz

Stockholms LS
stockholms.ls@sac.se

Foto: Amalieha Frantz

Hannele Peltonen vid en av kongressveporna, som nu hänger på SAC:s sekretariat.

”Feminismen måste komma underifrån”

90-talets feministiska arbete kulminerade på SAC:s kongress 1998. Sedan har det gått tillbaka, i alla fall centralt. Men det lokala, basfackliga, är det viktigaste, säger Hannele Peltonen.

– På arbetsmarknaden är kvinnors problem till stor del samma nu som då. Om SAC behöver en ny central kvinnokommitté kan bara dagens aktiva svara på!

År 1998 beslöt kongressen att feminism skulle skrivas in i principförklaringen, och samtidigt valdes kvinnor till viktiga centrala poster. En av dem var Hannele Peltonen, som blev SAC:s sekreterare.

Bakom låg år av arbete. Kvinnostrejker på 8 mars i början av 90-talet. Rikstäckande seminarier. 1995 inrättades en kvinnokommitté under arbetsutskottet, AU, som samlade kvinnor från olika LS. Och 1997 hölls en syndikalistisk kvinnokonferens med deltagare från elva länder.

– Vi var många som såg att det var väldigt mansdominerat på de centrala posterna. Vi såg ett behov av att bryta det, och av att själva formulera våra fackliga frågor, säger Hannele Peltonen.

Mycket kraft lades på att stödja och stärka: förberedande kurser inför kongresserna och fackliga utbildningar specifikt för kvinnor.

– Det var viktigt att arbetet förankrades lokalt. De frågor vi diskuterade på kvinnoseminarierna tog deltagarna med sig hem till sina LS.

Fast frågorna var inte helt nya. Kvinnokommittéer hade funnits under 1970- och 80-talen. Att kulmen kom på 90-talet hade flera orsaker, säger Hannele Peltonen: dels hade antimilitarism och miljöfrågor börjat drivas inom organisationen, och en hel del anarkafeminister hade gått med och ställde krav. Men framförallt så fick SAC fler medlemmar ur kvinnodominerade branscher. Det mesta feministiska arbetet togs

emot positivt, till exempel seminarier och tryckta häften om sexuella trakasserier som arbetsmiljöproblem. Men visst fanns det motstånd. Allt från en nygammal diskussion om ifall en könsseparatistisk kommitté verkligen var rätt väg att gå, via kritik av hur kvinnostrejksvarslen formulerats, till ifrågasättande av hur intern sexism borde bemötas.

Kongressen 1998 blev en kulmen, en seger. Åren därefter var

intensiva för de förtroendevalda; tidningen Arbetaren omdanades feministiskt och SAC syntes mycket i olika medier. Men kvinnoseminarierna, de upphörde.

– Det är lätt att luta sig tillbaka när man har nått ett mål. På central nivå gick det feministiska arbetet bakåt. Men lokalt är jag säker på att det har fortsatt, och det är där det viktiga basarbetet måste pågå.

Samtidigt är det centrala inte oviktigt:

– Kongressen väljer personer till

FAKTA

HANNELE PELTONEN

• Yrke: Socialarbetare

• Medlem i LS av SAC: 1988 – 2012

• Medlem i Örebro LS och aktiv i AU:s kvinnokommitté under 1990-talet.

• SAC:s sekreterare (nuvarande generalsekreterare) 1998 – 2002 och SAC:s första kvinnliga sekreterare.

• Senare aktiv i bland annat Social- och vårdarbetarsyndikatet i Stockholm och LS fackliga verkstäder.

• Under våren 2013 arrangeras rundabords-samtal kring SAC:s könsmaktsutredning där Hannele Peltonen kommer att delta.

• Läs mer på nästa uppslag om SAC:s könsmaktsutredning och hur SAC ska arbeta mer aktivt utifrån den.

förtroendeposterna, och sätter dagordningen för den kommande perioden.

Hur det centrala feministiska arbetet i övrigt ser ut i dag är Hannele Peltonen inte säker på, men hon tror och hoppas att där finns stöd att få.

Könsmaktsutredningen från 2007–2009 (se sid 20 samt Syndikalisten 1/2013) kom fram till att kvinnor är mer aktiva basfackligt än på högre nivåer, och därmed borde reorganiseringen ha en positiv inverkan. Samtidigt har tillbakagången centralt sammanfallit med just den.

– Många kvinnor var med och startade reorganiseringen, lade mer

Foto: Amalthea Frantz

Syndikalisten nr. 9 1997.

fokus på arbetsplatsorganisering än på enskilda förhandlingar. Men det är tråkigt att det inte är fler kvinnor på centrala förtroendeposter. De posterna upplevs som tunga, särskilt när det är turbulent i organisationen – många väljer

nog hellre att lägga sin kraft på sektioner och syndikat.

Dessutom är få medlemmar i allmänhet intresserade av stadgefrågor och liknande, och dessa få är oftast män. Fler behöver komma in i demokratiarbetet, oavsett kön, tillägger Hannele Peltonen.

Skulle det då behövas en ny kvinnokommitté? Hannele Peltonen är inte lika övertygad som för tjugo år sedan. Mycket har ändrats – det är ovanligare med uttalad sexism, och framförallt har hela perspektivet breddats. Tillgång till barnvakt kan inte automatiskt ses som en "kvinnofråga", till exempel. Fler grupper måste inkluderas i jämlikhetsarbetet.

– En liknande kommitté i dag tror jag inte borde vara kvinnoseparatistisk. Men – jag vet inte! Det är dagens yngre aktiva kvinnor som måste svara på det, finna sina egna strategier.

Nu har vi pratat om kvinnors roll internt – men för att alla få fler kvinnor som medlemmar då? – Vi behöver fler medlemmar generellt, och minska genomströmningen. Om nya tas emot kamratligt, får de verktyg de behöver, och inte känner att de möts av en klubb med gubbar, så stannar nog fler. Både kvinnor och män. ■

Amalthea Frantz

Stockholms LS
stockholms.ls@sac.se

Problem och lösningar utifrån SAC:s könsmaktsutredning

SAC:s centralkommitté tillsatte 2007 en könsmaktsutredning som hade till syfte att undersöka varför så få kvinnor är aktiva i organisationens olika delar, och att presentera förslag på förbättringar. Våren 2009 var utredningen färdig och antogs av CK.

I förra numret av tidningen presenterade vi delar av det utredningen kommit fram till. I detta nummer fortsätter vi med att presentera problem och förslag till lösningar. Vi hoppas att slutsatserna kan vara till användning för er i LS organiseringsarbete.

Liv Marend

Generalsekreterare
sekretariatet@sac.se

Ur SAC:s könsmaktsutredning

SAC kallar sig sedan 1994 för en feministisk fackförening. Medlemssammansättningen i SAC som helhet ligger på ungefär 40 procent kvinnor och 60 procent män. Trots det är det i huvudsak män som sitter på olika poster inom organisationen, och i förhållande till hur många kvinnor som är medlemmar är det få som är aktiva. För att SAC verkligen ska vara en fackförening för alla är det viktigt att alla upplever att de kan delta på lika villkor. Om bara en viss grupp av människor representerar SAC är det inte rättvist ur ett demokratiskt perspektiv.

Rättvisa

Då ca 40 procent av medlemmarna är kvinnor är det inte mer än rättvist att också åtmins-

Det är orimligt och odemokratiskt att kön skulle vara en faktor som skapar sämre villkor för deltagande, när det är medlemskapet som sådant som ska vara avgörande.

tone 40 procent av de aktiva har makt och inflytande på samma sätt som organisationens män. Det är orimligt och odemokratiskt att kön skulle vara en faktor som skapar sämre villkor för deltagande, när det är medlemskapet som sådant som ska vara avgörande.

Nytta

Kvinnor och män har på grund av en mycket könssegregerad arbetsmarknad olika kunskaper och erfarenheter. Det är en ren förlustaffär för en facklig organisation som vill kunna organisera alla branscher att inte ta tillvara de kunskaper och erfarenheter som kvinnor har.

Intresse

Då kvinnor och män på grund av ett könssegregerat samhälle har olika livsvillkor, så skiljer

sig kvinnors och mäns intressesfärer följaktligen också åt. Dessa olika intressesfärer kan stundtals gå att förena, exempelvis genom att högre löner för kvinnor gör att deras potentiella status som arbetskraftsreserv i arbetsköparnas ögon försvinner, och de kan därmed inte heller utgöra några potentiella lönedumpare.

Ibland är de olika intressesfärerna dock på kollisionskurs med varandra. Till exempel utgör heterosexuella, samboende kvinnors intresse av ekonomiskt oberoende genom högre tjänstgöringsgrad ett direkt hot mot mäns sysselsättningsgrad och lön, i och med att kvinnorna då överger och/eller frigör sig från det traditionella ansvaret för hem och barn, så att männen då måste gå in och ta sitt ansvar.

När kvinnors och mäns intressen kolliderar blir frågan om kvinnorepresentationen brännande. Ingen förlitar sig på att motparten ska föra ens talan, så varför ska kvinnor göra detta?

Frågan om representation handlar också om att uppnå ett visst antal, en kritisk massa, för att kunna få inverkan på besluten. För att travestera på det gamla ordspråket om att en svala inte gör någon sommar, så gör inte två kvinnor i CK en feministisk fackförening.

Kvinnors låga aktivitetsgrad inom organisationen kan bidra till att vi i praktiken har dåliga möjligheter att få reda på vilka intressen våra kvinnliga medlemmar har.

Utredningens syfte och resultat

Syftet med utredningen är att undersöka hur kvinnor som varit

aktiva under de senaste fem åren upplever sin situation. Målet är att få en jämnare könsbalans och ett klimat som välkomnar engagemang från alla.

Vår tes har varit att kvinnors aktivitet är låg i sexistiska miljöer, men att den tvärtom är hög i feministiska sådana. Våra resultat ger också ett klart och entydigt svar på att tesen stämmer. Av dem som tidigare varit aktiva uppger så många som 47,5 procent att de har

DET HANDLAR OM MIG!

Illustration: Hanna Petersson

slutat vara aktiva på grund av något könsmaktsrelaterat. Samtidigt verkar det inte vara direkt sexism som är det mest iögonfallande besväret, utan snarare en antagligen omedveten ovilja från aktiva mäns sida att släppa in kvinnor för att delta på lika villkor i organisationsarbetet. Det grundar sig i en utbredd manlig homosocialitet och bristande formell struktur.

Sammanfattningsvis innebär detta följaktligen att SAC som organisation har uppenbara strukturella problem med bemötandet av aktiva kvinnor och detta bör stämma till både eftertanke och omedelbar handling.

Problem inom organisationen

Informella strukturer, manlig norm och homosocialitet, bristande ansvarsfördelning och exkluderande effektivitetsnorm samt nedprioriteringar av kvinnors fackliga intressen

Vad kan vi göra åt problemen?

- Synliggöra negativa strukturer, så att de kan brytas ner. Skapa ett inbjudande och öppet klimat. Motarbeta exkluderande. För att "alla" ska kunna organisera sig måste det finnas en vilja att bjuda in. Intellectuell exkludering måste motverkas. Kommunikation ske på ett sådant vis att alla kan delta.

- Jobba med bemötande inom hela organisationen. Utbildning i intern demokrati.

- Utarbeta handlingsplaner mot trakasserier.

- Förbättra studieverksamheten kring jämlikhetsfrågor inom organisationen.

- Kvinnor- och mansseparatistiska kurser om att våga ta respektive ge plats.

- Mer professionalism i meningen att alltid följa demokratiska organisationsprinciper rörande öppenhet, genomskinlighet och tydlighet för att motarbeta informella strukturer.

Problem runt den fackliga verksamheten

Bristande kunskapsöverföring, bristande kommunikation och planering inför aktioner, machoattityd men inte militans.

Vad kan vi göra åt problemen?

- Utarbeta handlingsplan för fackligt arbete kring trakasserier på jobbet.

- Brains before muscle.

- Satsa på kvinnodominerade branscher och inriktat fackligt arbete.

- Fler kurser i förhandling för osäkra.

- Utveckla fackliga strategier och ifrågasätta sexism mot chefer.

Problem runt yttre faktorer

Arbetstider och dubbelarbete.

Vad kan vi göra åt problemen?

- Anpassa mötestider.

- Främja sektionsbyggande för att möjliggöra möten på eller i nära anslutning till arbetstid.

- Barnvakt.

- Främja användandet av Syndikalistiskt Diskussionsforum så att medlemmar som på grund av arbetstider och liknande inte kan gå på möten, ändå kan delta aktivt.

SAC:s könsmaktsutredning

Linda Magnusson, Viveca Nording, Ida Pettersson och Beatrice Rimmerfors, Göteborgs LS

FAKTA

BEGREPP

• Könsmaktsstruktur

Könsmaktsstruktur syftar på att samhället är uppdelat efter kön, och att män som grupp är överordnade kvinnor som grupp. Män som grupp har större maktresurser än kvinnor, vilket får konsekvenser för alla delar av kvinnors liv.

• Homosocialitet

Homosocialitet syftar på all korthet på när medlemmar av ett kön föredrar att umgås med andra av samma kön. I det här fallet betyder det att gruppen män föredrar varandra och genom det omedvetet och/eller medvetet förhindrar kvinnors deltagande på lika villkor.

• Härskartekniker

Härskartekniker syftar på olika sociala manipulationer varmed en grupp eller person behåller sin position (i en synlig eller osynlig hierarki) gentemot människor ur andra grupper eller gentemot en enskild individ. Utan inbördes rangordning är de osynliggörande, förlöjligande, undanhållande av information, dubbelbesträffning samt påförande av skuld och skam.

Snubbe och allierad

Att göra SAC till en organisation som tar fajten mot könsmaktsordningen är en uppgift för alla medlemmar. Som man och medlem kan du verkligen göra skillnad genom att tänka på vilka val du gör. Här kommer sex saker att tänka på:

1. Vilka tillfrågar du och bollar idéer med? Som snubbe i en mansdominerad miljö blir det lätt så att du som män vänder dig till andra män. Det bygger en organisation som osynliggör kvinnors erfarenheter.
 2. Vilka vänder du dig till för sakkunskap? Män och kvinnor gör olika erfarenheter på arbetsmarknaden. Om inte kvinnors kunskap finns med får vi dålig verklighetsuppfattning och ineffektiva verktyg.
 3. Vilka planerar och genomför du aktiviteter tillsammans med? När verksamheten flyter på är det lätt att tänka "vi gör som vi alltid har gjort". Men det är just när vi tänker på det viset, som vi reproducerar en mansdominerad fackförening.
 4. Vad gör du efter mötet? Det kan vara riktigt soft att gå ut och hänga och ta pilsner, men tänk på att det är en ofta exkluderande aktivitet. Tänk gärna ut sociala aktiviteter i anslutning till möten, som funkar för alla. Efterhäng på något fik? Du har säkert fler idéer!
 5. Vilka är det som begär ordet och snackar när ni har möten? Du kan göra ett aktivt val och tillfråga närvarande kvinnor samt bekräfta och synliggöra deras förslag. Desto fler som kan delta i diskussioner, desto bättre!
 6. Hur är det organiserat med praktiska förutsättningar när ni har möten? Fortfarande lägger kvinnor mer tid på barn och hushållssysslor än män. Det betyder att förutsättningarna för att kvinnor ska kunna delta blir bättre om det t ex alltid finns barnvakt. Kanske kan ni erbjuda middag i anslutning till sena möten? När har ni möten? Har alla möjlighet att delta på grund av arbetstider och andra åtaganden?
- Fatta ett beslut om att välja kvinnor när du vänder dig till någon för information och idéer eller föreslår någon till uppdrag. Se till att skapa utrymme. Träna dig på att lyssna. Om det finns kvinnor i din omgivning som tar initiativ i fackliga frågor, att ta uppdrag och så vidare - visa att du tycker att de gör ett bra jobb! Och kom ihåg: Om saker och ting faller med dig, är de inte väl organiserade. Bjud in och inkludera andra så bygger vi en hållbarare organisation.
- Vi har inte bett om det här skitsystemet, men det är vårt ansvar att förändra det. Så kavla upp ärmarna, snacka ihop dig med dina manliga kamrater och sätt igång och ge kvinnor plats! ■

Hilma

hilma@sac.se

Hilma är här

- Mejllista för dig som är kvinna och med i SAC

Här kan vi utbyta tankar, erfarenheter och stödja varandra i vårt fackliga arbete. På listan kan du diskutera fackliga frågor, få tips och råd och snacka med andra kvinnor som är med i SAC. För att gå med maila: hilma@sac.se

Tillsammans är vi starka, härifrån till rosor och bröd!

Liv Marend

Generalsekreterare
sekretariatet@sac.se

KRÖNIKA

Kampen för en vård som är till för alla

I början av februari inleddes ett uppror på Stockholms förlossningskliniker, ett uppror som spridit sig vidare till andra sjukhus runtom i Sverige. Barnmorskorna skriver i ett öppet brev att de inte kan stå för det arbete de utför. När kvinnor tvingas förlösa utan bedövning, på toaletter och med hjälp av personal som varken hunnit äta eller sova kan barnmorskorna inte ta ansvar för den vård som ges.

Katarina Granander.

Den senaste tiden har problem i samband med förlossningar uppmärksammats och diskuterats i media. Nyblivna mammor berättar om fysiska och psykiska skador som drabbat dem i samband med graviditet och förlossning. Sjukvårdspersonal berättar om rädslan att rapportera då det kan påverka deras situation negativt. Forskning och statistik visar att en stor andel av skadorna kan undvikas med fler barnmorskor och ökade resurser.

Över lag investeras mer pengar i mäns hälsa än i kvinnors. I forskning, utbildning och vårdande prioriteras mäns behov. När mödra- och förlossningsvården nedprioriteras måste vi betrakta det ur ett feministiskt perspektiv. Det påverkar direkt kvinnors kroppar och kan orsaka eller förhindra livslånga skador. Vi vet att kvinnors arbete värderas lägre än mäns. Detsamma gäller kvinnors kompetens och kvinnors behov.

Förlossningsvården utförs av och för kvinnor. Att situationen ser ut som den gör är resultatet av en könsmaktsordning där det så kallade reproduktiva arbetet ligger på kvinnors axlar och förväntas utföras utan motkrav. Att sätta barn till världen är ingenting som kvinnor får betalt för. Det minsta vi kan begära är att de slipper göra det utan bedövning på en toalett. Barnmorskornas kamp är en feministisk kamp, en kamp för en vård som är till för alla. ■

Katarina Granander

SUF Stockholm
stockholm@suf.cc

Organisering längs vinets värdekedja

Driftsektionen på Systembolaget är en av initiativtagarna till en internationell kampanj för att stärka facken längs den svenska vinimportens värdekedja. Åsa Eriksson från Stockholms LS rapporterar från en lyckad strategikonferens i Kapstaden, Sydafrika.

När Alicia Muñoz Toledo från den chilenska arbetarorganisationen Anamuri avslutar sin presentation om kvinnor som skadas eller omkommer i arbetet inom det kommersiella jordbruket, är många ivriga att få ordet.

– Precis samma sak händer här! Där jag arbetar förekommer det ofta att gaser släpps ut i luften som gör det väldigt svårt för oss att andas, säger en representant från den sydafrikanska fackföreningen Sikhula Sonke.

När arbetare kopplade till produktion, paketering och försäljning av vin i Sydafrika, Chile, Argentina och Sverige samlades i Kapstaden i slutet av februari blev det tydligt hur många erfarenheter som delas mellan länderna.

Chilenska, sydafrikanska och argentinska lantarbetare berättade om svältlöner, osäkra anställningar, trakasserier och svartlistning av fackligt aktiva och om hur arbetare utsätts för farliga kemikalier. För fackligt aktiva arbetare på Systembolagets butiker och lagerpersonal på Lagen i Sverige är villkoren jämförelsevis mycket bättre – men samma mönster går igen även här. Tempot i arbetet höjs, fler anställs via bemanningsföretag och arbetsgivarens omsättning pekar

ständigt uppåt utan att löner höjs eller fler arbetstillfällen skapas. Men även svårigheter för radikala fackliga organisationer förenar. Det hårda varningsbrev som en av DFSA-SAC:s medlemmar fått efter en solidaritetsaktion i december upprörde och förvånade många på konferensen. Driftsektionens medlemmar hade fotograferat sig själva i butik med skyltar där de uttryckte sitt stöd för strejkande lantarbetarens krav på höjda löner i Sydafrika. Fotografiet skickades till Sydafrika som en solidaritetshälsning och spreds snabbt i sociala medier där. Det resulterade i en hård skriftlig varning från Systembolaget. – Vi tycker att det är hyckleri att Systembolaget vill hjälpa oss i Sydafrika med problem när de gör samma sak mot sina egna

På Rättvis Vinhandels strategikonferens deltog representanter för arbetarorganisationer från fyra länder; Chile, Argentina, Sydafrika och Sverige.

Foto: Agnes Nygren

Studien visar att kvinnliga lantarbetare som arbetar med att tillverka vin som säljs på Systembolaget tjänar långt sämre än män.

anställda, sade Nosey Pietersen från fackföreningen BAWUSA.

Konferensen organiserades av kampanjen Rättvis vinhandel, som verkar för att förbättra situationen för arbetare som är involverade i produktion och försäljning av det vin som säljs på Systembolaget och övriga nordiska alkoholmonopol. Rättvis Vinhandel har sedan starten 2010 uppmanat Systembolaget att kräva att vinleverantörerna betalar ut levnadslöner istället för bara den lagstadgade minimilönen. Minimilönen i Sydafrika räcker inte ens för att lantarbetare ska kunna köpa näringsriktig mat till sina familjer, vilket visas av bland annat en ny studie från en tankesmedja som står nära vinindustrin. En annan fråga som kampanjen

SÖK NU!

FO-utbildning 2013

Dags att söka till SAC:s framgångsrika FO-utbildning

I höst startar en ny omgång av SACs populära utbildningsprogram för fackliga organisatörer. FO-utbildningen är uppdelad på fem helträffar från augusti till december 2013. Det blir fem träffar, med tio studiedagar och runt 50 undervisningspass.

FO-utbildningen är praktiskt inriktad och bygger på att deltagarna gör uppgifter i sina LS och på sina arbetsplatser mellan helträffarna. FO-utbildningen består av tre spår där deltagarna får fördjupa sin kunskap; det är organisering i LS, organisering på din arbetsplats och i rollen som studiecirkelledare.

Många vill gå FO-utbildningen och **vi har tyvärr bara 15 platser per år** att erbjuda. De mest motiverade medlemmarna är de som antas till FO-utbildningen. Du visar din motivation genom att söka i god tid, söka flera år i rad och genom din skriftliga motivering – där du berättar varför du vill gå FO och vad du vill tillföra LS och SAC.

FO-utbildningen kostar cirka **8000 kr** per deltagare, och den kostnaden bjuder SAC på. Däremot finns en anmälningsavgift på 200 kr, för alla som anmäler sig sent. **Anmäl dig före 20 maj 2013 så behöver du inte betala någon anmälningsavgift.**

Ansök till FO 2013

Du ansöker genom att fylla i ett formulär på hemsidan:

www.sac.se/fo-utbildningen

I ansökan ska du ange kontaktuppgifter, tidigare erfarenhet från fackligt arbete, din arbetssituation och motivera varför du vill gå FO-utbildningen.

Ifall du har frågor så kan du maila dem till studier@sac.se

Tidigare deltagare om FO-utbildningen

Mikael Tsiouris

Bergslagen LS

Gick FO-utbildningen hösten 2012

"FO-utbildningen har gett mig en rejäl personlig boost och jag har gått från att vara en rätt så passiv medlem till aktiv, både på jobbet och i LS"

Julia Österholm
Malmö LS

Gick FO-utbildningen hösten 2012

"FO-utbildningen har gett mig verktyg för att verkligen lyckas som organisatör, både på arbetsplatsen och i LS"

Sebastian Alm

Norrköping LS

Gick FO-utbildningen hösten 2012

"FO-utbildningen gav mig bra perspektiv på LS verksamhet och självförtroende att driva fackliga ärenden och organisera"

**Julia Österholm från Malmö LS
gick FO-utbildningen förra året:**

"Kunskap är nyckeln till en demokratisk organisation"

Jämn kunskapsfördelning är viktigt i en organisation där alla ska kunna vara lika delaktiga. Den kunskapen ger vi medlemmar framförallt genom att hålla utbildningar och studier. Det är kunskap som måste ligga till grund för allt vi gör och våra erfarenheter när vi organiserar, strider och agiterar. Inom SAC finns det många som sitter på mycket kunskap om organisering, juridik och annat som har med facklig verksamhet att göra. Den kunskapen måste vi sprida. Vi måste göra vårt bästa för att kontinuerligt utbilda våra medlemmar så att de på ett bra och effektivt sätt kan använda sin kunskap när de organiserar på sin arbetsplats.

Många kanske känner att man måste ha mycket kunskap och vara påläst för att kunna delta i den fackliga aktiviteten ute i LS. Den tröskeln är en onödig bromskloss för att få nya medlemmar aktiva. Jag tror att en del i att engagera fler medlemmar är att ha en accepterande miljö där alla tankar och idéer är välkomna. Kunskap kommer ur att vi diskuterar med varandra och delar med oss av våra erfarenheter. Våra tidigare erfarenheter är värdefulla. De hjälper oss att bilda strategier så att vi inte gör om samma misstag gång på gång utan kan gå vidare och prova andra metoder. Våra erfarenheter ger oss också insikt i vad som fungerar och inte fungerar samt vad vi kan göra bättre.

Att vi delar med oss av vår kunskap genom utbildningar är viktigt för interdemokratien. Utan det skapas det hierarkier där vissa har kunskap som andra inte kan ta del av. Sådana hierarkier hindrar oss att bygga

starka och trygga LS eftersom kunskapen endast baseras på vissa personer. Om detta sker är risken stor att hela verksamheten som finns faller när dessa nyckelpersoner inte längre orkar engagera sig. I värsta fall bränner vi även ut aktiva medlemmar så de inte vill eller orkar vara kvar när allt hänger på dem.

Framförallt är det viktigt att hålla kontinuerliga grundutbildningar eller motsvarande för att ge alla någon form av utbildning. Självklart är all utbildning frivillig, men grundutbildningen ger alla medlemmar en grundläggande kunskap om SAC och hur det fungerar i ett LS. Det är också mer sannolikt att de nya medlemmarna känner sig välkomna och delaktiga i sitt LS om de erbjuds både grundutbildning och möjlighet till vidareutbildning.

En annan viktig del för att motverka hierarkier är att de LS som har erfarenheter och kunskap delar med sig av dessa till andra LS så att de också kan dra nytta av dessa. Det kan innebära att man har gästföreläsningar hos ett nystartat LS eller att ett äldre och mer stabilt LS kan ge tips om hur man kan organisera verksamheten. Att dela med sig av sitt föreläsningmaterial så som Powerpoints eller diskussionsunderlag är också ett enkelt men effektivt sätt att dela med sig av sin kunskap. Andra medel för att motverka kunskapshierarkier kan vara mailinglistor, utbildningshelger inom olika områden eller Facebookgrupper för medlemmar i LS. Ett annat sätt att dela med sig av sina erfarenheter är att föralogg och utvärdera

den fackliga verksamheten för att hela tiden kunna utvecklas.

För mig var det genom SACs Fackliga Organisationsutbildning som jag blev aktiv i Malmö LS. På utbildningen fick jag lära mig om hur man organiserar, förhandlar, agiterar etc. samt utbyta erfarenheter och diskutera med andra medlemmar från LS i hela landet. Efter att ha gått utbildningen, som sträckte sig över en termin, känner jag mig mycket säkrare i min roll som organisatör och känner att jag kan bidra med något.

Jag tror också att man hela tiden aktivt måste erbjuda sina medlemmar utbildning. Det är ett stort steg att självmant söka sig till LS och gå de utbildningar som finns. Genom att hålla kontakt med medlemmarna och ge dem chansen att komma och delta är sannolikheten större att de kommer att bli aktiva medlemmar. Att känna att ens kunskaper och erfarenheter är värdefulla är också motiverande. Genom att hålla kontinuerliga utbildningar och aktivt verka för att medlemmarna ska känna sig välkomna och behövdade kan man komma långt.

Kunskapsutjämning är viktigt för att skapa en LS som klarar motgångar och framgångar och för att bygga en stabil demokratisk organisation för alla. ■

Julia Österholm
Malmö LS
malmo.ls@sac.se

Sök SAC:s utbildning för fackliga organisatörer

Uteslutningen av Västerorts LS

Västerorts LS har uteslutits ur SAC efter en utredning av lokalorganisationen som konstaterat att verksamheten i LS strider mot SACs stadgar och principer.

Lokalorganisationen Västerorts LS och deras Register har bedrivit en verksamhet som vi anser

är oförenlig med vår fackliga verksamhet. Dessutom har de haft allvarliga brister i sin interna demokrati och bokföring.

SAC:s Centralkommitté (CK) tillsatte en utredning av Västerorts LS i september 2012 efter att vi fått en kopia på lokalorganisationens revisorsrapport. Utred-

ningen har haft extremt svårt att utreda lokalorganisationen bl a beroende på de stora bristerna i den interna strukturen.

Det var först i januari 2013 som utredningen fick kontakt med flera medlemmar och fd medlemmar som ville vittna om sina erfarenheter från LS.

När SACs CK fick tillgång till utredningens slutgiltiga rapport så såg vi inga andra möjligheter än att med omedelbar verkan utesluta Västerorts LS den 23 februari 2013. ■

SACs Centralkommitté
2013-02-23
ck@sac.se

SAC har försökt informera berörda medlemmar på bästa sätt

SAC:s Centralkommitté (CK) sammanträdde fyra gånger om året. På CK:s februarimöte den 23 februari 2013 fattades beslut om omedelbar uteslutning av Västerorts LS efter att CK fått ta del av utredningen och hört en muntlig presentation av utredarna.

CK antog ett uttalande där man motiverade sitt beslut. Detta uttalande samt utredningen som

ligger till grund för beslutet har skickats till samtliga LS av SAC. Utredningen är intern för SACs medlemmar, som kan vända sig till sin LS för att få ta del av utredningen.

SAC har även skickat brev hem till samtliga medlemmar i Västerorts LS med information om uteslutningen, samt att de som vill ha en facklig verksamhet är

välkomna att söka medlemskap i en annan LS i stockholmsområdet.

Vi tycker det är bedrövt att papperslösa har drabbats av de problem som Västerorts LS själva skapat. Det är den lokala ledningen i Västerorts LS som bär det fulla ansvaret för det som inträffat. Många papperslösa riskerar också utvisning på grund av

hur Västerorts LS hanterat detta. Vi i SAC kommer även fortsättningsvis att organisera papperslösa och välkomnar drabbade medlemmar i Västerort som vill ha en facklig verksamhet att söka medlemskap i andra LS i Stockholmsområdet. ■

Liv Marend
SACs Generalsekreterare
2013-03-01
sekretariatet@sac.se

Migrationsreglerna leder till ökad exploatering

Reglerna för arbetskraftsinvandring är till arbetsköparnas fördel. Redan utsatta arbetare exploateras och arbetsmarknaden öppnas upp för social dumpning.

2008 infördes en reform av reglerna för arbetskraftsinvandring. Syftet sades vara underlätta rekrytering av arbetskraft från länder utanför EU och att ge arbetsköparna bättre möjligheter att rekrytera personer med rätt kompetens. Reglerna om arbetstillstånd är starkt präglade av att arbetsköparnas behov ska vara utgångspunkten när tillstånd beviljas. Medan de sökande kontrolleras ingående av Migrationsverket kontrolleras knappt företagarnas lämplighet alls.

Fackföreningarna får i sin tur en gisslansposition som mest tycks syfta till att stötta myten om den svenska modellen. Den enda uppgiften

fackföreningarna får i praktiken är att kontrollera att lönen i anställningserbjudandet är i avtalsenlig nivå. Andra synpunkter som vi kan ha rörande arbetsköparens lämplighet, t ex om en viss berörd arbetsgivare nyligen gjort uppsägningar på grund av arbetsbrist, anses inte vara relevanta.

SAC har organiserat migrantarbetare i snart tio år. I våra Lokala Samorganisationer har vi bevitnat hur migrantarbetares utsatta situation ofta utnyttjas av oseriösa företagare.

Olika typer av fusk kring tillstånden är mycket utbrett. LO bedömer att femtio procent av alla arbetstillstånd i LO:s avtalsområden är falska och att de flesta falska tillstånd varit till försäljning på svarta marknaden. Till och med inom vår egen fackförening har handeln med

tillstånd nästlat sig in när enskilda medlemmar i en Lokal Samorganisation sålt arbetstillstånd via sina företag.

Som reglerna är utformade idag är situationen till arbetsköparnas fördel medan redan utsatta arbetare exploateras och arbetsmarknaden öppnas upp för social dumpning.

Fackets uppgift är att organisera alla som arbetar. SAC Syndikalisterna uppmanar LO och TCO att också börja organisera alla, oavsett legal status. Vi fortsätter det viktiga arbetet med att organisera migrantarbetare med och utan paper. ■

Liv Marend
SACs Generalsekreterare
2013-03-31
sekretariatet@sac.se

FRÅN SEKRETARIATET

Vår kontinuitet är vår styrka

Foto: Snežana Mucetic Bohm

Liv Marend.

Händelserna kring uteslutningen av Västerorts LS var ett hårt slag mot vår organisation. Många blev upprörda över hur vår interdemokrati missbrukats, andra över att utredningen tagit

lång tid och ytterligare andra över beslutet att utesluta LS.

Det är viktigt att minnas att långt ifrån allt som skett i Västerort LS varit fel och att de allra flesta medlemmar inte varit inblandade i försäljning av arbetstillstånd. Västerorts LS har varit en av de viktigaste krafterna för organisering av papperslösa arbetare i Sverige.

Som jag ser det gav utredningen inte mycket till val för CK. Det var inget lätt beslut men i backspeglarna tycker jag att det framgår att det var nödvändigt. Av Västerorts 130 medlemmar har en grupp gått in i andra LS i Stockholmsområdet och det förs nu diskussioner om hur vi ska kunna ta emot dem på bästa sätt. Vi måste fortsätta att organisera alla arbetare oavsett legal status.

En av SAC:s stora styrkor är vår kontinuitet. Vi samlar flera generationer medlemmar och har lång erfarenhet av fackliga frågor. Aktiva runt om i landet har lagt ner årtionden på att driva och hålla liv i sina LS och det är tack vare er som SAC har överlevt, även då det blåst hårt. Många LS har nyligen haft årsmöten. Många medlemmar har hoppat på nya förtroendeuppdrag. Ni gör ett fantastiskt arbete. SAC är ett unikt fack eftersom vår organisation bygger på ert ideella engagemang. Alla behövs, alla insatser är viktiga.

Under året reser jag runt och besöker samtliga LS, men hör gärna av er och dela med er av era kamper och framgångar. Sekretariatet ska vara ett verktyg för LS. Vi finns här för er. ■

Liv Marend

SACs Generalsekreterare
sekretariatet@sac.se

Debattera i Syndikalisten

I varje nummer av Syndikalisten avsätter vi plats för interdebatt. Har du eller din LS åsikter om någonting som rör LS eller SAC? Skriv till er medlemstidning Syndikalisten.

Uteslutningen av Västerorts LS väcker säkert tankar och idéer hos många medlemmar. Det har inte gått särskilt lång tid sedan beslutet och två LS hörde av sig inför detta nummer, men vi hann bara få en text innan tryck.

Skriv gärna och debattera uteslutningen eller

någonting annat som du tycker är viktigt. Formatet är cirka två tusen tecken och vi uppmanar alla att vara sakliga och hålla en kamratlig ton. Hur ska vi på bästa sätt organisera papperslösa? Hur påverkas er LS av kongressbeslutet att arbetsorten ska avgöra LS-tillhörighet?

Maila texten till: syndikalisten@sac.se

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalisten@sac.se

Debatt

SAC bör visa uppskattning för Västerorts LS revisor

Det är aldrig lätt att vara en whistle-blower och speciellt inte gentemot sina egna kamrater, menar Uppsala LS, och påminner om att SAC prisbelönar civilkurage i andra sammanhang.

Uppsala LS skulle vilja uttrycka sin uppskattning och respekt till Västerorts LS före detta revisor Angel Oquendo som hade mod och integritet att påtala de brister och rena oegentligheter han hade observerat i sin LS.

Det är aldrig lätt att vara en whistle-blower och speciellt inte gentemot sina egna kamrater. SAC uppmuntrar och t.o.m. prisbelönar civilkurage i andra sammanhang och det bör vi också göra inom våra egna led.

Angel delgav SAC:s CK sin rapport redan i somras och tack vare att han gjorde det, var organisationen inte oförberedd, när historien så småningom läckte ut till pressen och man kunde agera mycket snabbt. I själva verket hade man redan agerat, när Ekot först kom med sina avslöjanden. Det minimerade skadan för organisationen. Flera av våra medlemmar har mött reaktio-

Tack vare att han gjorde det var organisationen inte oförberedd när historien så småningom läckte ut till pressen.

ner från arbetskamrater och andra att "det här låter ju inte bra att det förekommit, men ni verkar ju ha agerat ansvarsfullt."

Vi vill också uttrycka vår förståelse för att det här inte varit någon lätt fråga för CK att hantera och försöka reda ut vad som egentligen har hänt. Till sist vill vi bara säga att vi hoppas att det som hänt inte ska leda till fler sår och anklagelser inom organisationen och att det viktiga arbetet att organisera papperslösa kommer att fortsätta. ■

Uppsala LS

uppsala.ls@sac.se

SAC i media under februari och mars

Sedan senaste numret av Syndikalisten har SAC figurerat mer än vanligt i media. Mest har det handlat om negativ publicitet i samband med uteslutningen av Västerorts LS, någonting som fått utrymme i TV4, Ekot och P1 och ett stort antal tidningsartiklar. Men några lokaltidningar har också skrivit positivt om andra LS manifestationer och förhandlingar och medlemmar i LS har publicerat två debattartiklar.

Uteslutningen av Västerorts LS har behandlats i Ekot, P1 Konflikt, TV4 och i artiklar och notiser i ett tjugotal tidningar. De allra flesta inslagen har bara kort återgett Ekots information 1/3 om att medlemmar i Västerorts LS, enskilda syndikalister, sålt anställningserbjudanden på mellan 20 och 40 000 kronor, men vissa medier har haft andra ingångar.

I ett senare inslag i Ekot ligger fokus på att Västerorts LS tagit ut medlemsavgifter i förskott, 1500 kronor, för nya medlemmar som behöver hjälp med administrationen kring facket's granskning av arbetsvillkor. I ett långt inslag i P1 konflikt 2/3 framträder två medlemmar i LS och berättar att de blivit lurade av ett konkursar städbolag, Intikilla, kopplat till LS. Det är verkligen en bedrövlighistoria.

"Jag fick mindre och mindre för varje månad, men vågade inte klaga, tänkte att jag skulle vara tacksam" säger Janett Galarza.

I två tidningsartiklar används fuskets i LS som slagträ i den politiska debatten, dels som argument för att ingen borde organisera papperslösa fackligt (Proletären i

ledaren "Facklig maffia" 3/7), dels som argument för att ytterligare liberalisera reglerna för arbeidskraftsinvandring (Johan Nohrberg i Expressen och GT 6/3: "Slavarna som politisk handelsvara"). Trotskistiska Offensiv spekulerar i att SAC känt till problemen men låtit Västerorts LS hållas för att LS gett SAC en "radikal profil" (Per-Åke Westerlund i Offensiv 7/3, "LS Västerort utesluts ur Syndikalisterna").

Av de lite längre artiklarna hittar man den kanske mest nyanseerade bilden av uteslutningen i Lag och Avtal, i artikeln "SAC uteslöt lokalförening – för att den saknade koll" av Ann Norrby 21/3. SAC:s Generalsekreterare Liv Marend citeras: "Förtreondeuppgiften har inte skötts. Revisorererna slog larm om det i höstas, och också om att det varken fanns ordning på pengarna eller medlemslistorna."

Bland alla pressklipp om uteslutningen var det fint att se artikeln "Syndikalister rasade mot Jobbpakten". I artikeln, som publicerades i Värmlands Folkblad 4/2, rapporterar Kent Sjögren från en gemensam manifestation av Karlstads LS och SUF Karlstad mot dumpningen av ungdomslöner. I artikeln citeras ett tal av Erin Birgersson, SUF: "Som arbetare står vi enade och faller splittrade. Olika lön för samma arbete är ett säkert sätt att splittra oss".

I Gotlands Allehanda 16/2 och i Gotlands Tidningar 16/2 hittar man periodens mest otippade positiva uppmärksamhet. I artiklarna "Sex är utan fast anställning" och "Pengabrist ledde till jobbtvist" berättar Patrik Annerud att Gotlands LS kallat till förhandling om en uppsägning på Skogs-

styrelsen (läs mer om ärendet på sidan 6). Artikeln går igenom ärendet i detalj och ger en positiv bild av LS ståndpunkter.

I en artikel i Lag och Avtal 21/2 med rubriken "Ett angrepp mot våra medlemmar" menar Storstockholms Utbildningssyndikat att utbildningsförvaltningen förföljer Syndikalister. Tre medlemmar har först stängts av och sedan avskedats under loppet av ett halvår. Arbetsköparen svarar att man inte anser att det finns något samband mellan avskeden och facktillhörigheten.

Sedan senaste numret av Syndikalisten har två debattartiklar publicerats skrivna av fackföreningar i SAC. Det rör sig dels om en debattartikel i tidningen Journalisten 28/3 signerad Drift-

sektionen på "Munkavle om styrda Fria", så ovanligt som arbetsköparen kritiserats för på sina anställda skriver att det utan också om Fria tidningar företag.

Sist men inte Anders Johansson LS av SAC i e Gotlands tidningar handlar om till TV-avgifter Johansson och avstånd från.

Besök Joe Hillgården i Gävle

Om du är i Gävle i sommar, så passa på att besöka Joe Hillgården som ägs av Syndikalisterna. Gården är vackert belägen i den fastighet där Joe Hill växte upp. Sommartrivsamt litet trädgårdskafé och sommarscenen, och andra kulturarrangemang.

Programmet och öppettider hittar du på joehill.se. Under sommarsäsongen har vi öppet dagligen.

Adress: Nedre Bergsgatan 28
Kontakt: info@joehill.se eller 026 - 652641

Driftsektioner och syndikat

Utbildning

Göteborgs Utbildningssyndikat

Kontakt: utbildningssyndikatet.gbg@sac.se

Stockholms Utbildningssyndikat

Kontakt: utbildnings.sthlm@sac.se

Malmö Utbildningssyndikat

Kontakt: utbildningssyndikatet.malmo@sac.se

Driftsektion Stockholms Universitet (Stockholms LS)

Kontakt: per-anders.svard@statsvet.su.se

Umeå Universitetssektion (Umeå LS)

Kontakt: umea.ls@sac.se

Göteborgs Universitetssektion (Göteborgs LS)

Kontakt: cjs@bluebox.pp.se

Uppsala Studentsektion (Uppsala LS)

Kontakt: jenniferholmhammar@gmail.com

Art College DS (Göteborgs LS)

Kontakt: nagelfar2@hotmail.com

Driftsektion Eriksdal (Stockholms LS)

Kontakt: helena.bjorkstrom@stockholm.se

Driftsektion ABF NSS (Stockholms LS)

Kontakt: klara.lundholm@gmail.com

Social och vård

Göteborgs Social och Vårdsyndikat

Kontakt: sov.goteborg@sac.se

Stockholms Social och Vårdsyndikat, VAS

Kontakt: vas.sthlm@sac.se

Malmö Social och Vårdsyndikat

Kontakt: sov.malmo@sac.se

Driftsektionen Kolmårdens Äldrecentrum (Norrköpings LS)

Kontakt: kontakt@dsk, www.dsk.se

Driftsektion Omsorgsgruppen (Norrköping LS)

Kontakt: norrkopings.ls@sac.se

Driftsektion Vilja (Malmö LS)

Kontakt: malmo.ls@sac.se

Driftsektion Nolebrunn (Göteborgs LS)

Kontakt: goteborgs.ls@sac.se

Driftsektion SUS (Malmö LS)

Kontakt: malmo.ls@sac.se

Driftsektion Human Progress (Stockholms LS)

Kontakt: dshp@sac.se

Driftsektion Karolinska – Huddinge (Stockholms LS)

Kontakt: jaqueline.mendez@sac.se

Driftsektion Södermalms hemtjänst (Stockholms LS)

Kontakt: sodermalms.hemtjanst@sac.se

Arbetsgrupp för Storstockholms Socialarbetare (Stockholms LS)

Kontakt: socialarbetare.stockholm@sac.se

Handel och service

Malmö Handel- och servicesyndikat

Kontakt: hos.malmo@sac.se

Driftsektion Malmö Arena (Malmö LS).

Kontakt: malmo.ls@sac.se

DFSA - Driftsektion för Systembolagsanställda (Stockholms LS)

Kontakt: dfsa@sac.se

Driftsektion Djurens Rätt (Stockholms LS)

Kontakt: djurensrattsyndikalisterna@gmail.com

Driftsektion Forum Syd (Stockholms LS)

Kontakt: annelie.andersson@forumsyd.org

Industri

Malmö Industrierbetarsyndikat

Kontakt: industri.malmo@sac.se

Driftsektion Sundsvall Energi (Umeå LS)

Kontakt: kristen_backstrand@hotmail.com

Driftsektion Liedholms (Malmö LS)

Kontakt: malmo.ls@sac.se

DSSA (Hallands LS)

Kontakt: hallands.ls@sac.se

Transport

Malmö Järnvägssektion (Malmö LS)

Kontakt: malmo.ls@sac.se

Driftsektion Stockholms Tunnelbana

och Spårvägar - DSTS (Stockholms och Solna LS)

Kontakt: mail@dsts.se, www.dsts.se

Driftsektion P-Malmö (Malmö LS)

Kontakt: malmo.ls@sac.se

Driftsektion Samdistribution (Solna LS)

Kontakt: sac.sam@hotmail.com

Driftsektion Posten Årsta (Stockholms LS)

Kontakt: ebbaelander@comhem.se

SBSS - Syndikalistiska bussarbetarsektionen (Stockholms LS).

Kontakt: kontakt@sbss.se

Kultur och media

Göteborgs Kultur och Mediasyndikat, KIM

Kontakt: kim.gbg@sac.se

SSBS – Stockholms Stadsbiblioteksektion (Stockholms LS)

Kontakt: lindawagenius@gmail.com

Driftsektion Sturebiografen (Stockholms LS)

Kontakt: sturebiografen@sac.se

Driftsektion Zitasektionen (Stockholms LS)

Kontakt: zitasektionen@sac.se

Driftsektion Expressen (Stockholms LS)

Kontakt: christina.lindstrom@expressen.se,
08-738166

Driftsektion Branschpressen (Stockholms LS)

Kontakt: branschpressen@sac.se

Driftsektionen på Stadsteatern (Stockholms LS)

Kontakt: danieltrankell@hotmail.com

Kommunal- och statsanställda

Driftsektion Riksantikvarieämbetet (Malmö LS)

Kontakt: malmo.ls@sac.se

Driftsektion vid Statens musikverk

(Stockholms LS)

Kontakt: roger.bergner@visarkiv.se

Driftsektion Domstolsverket (Stockholms LS)

Kontakt: dv-sektionen@sac.se

Arbetsutskottet

Alexandra Fransson, Jönköpings LS

Ekonomiansvarig

Suppleant för Personalsvarig

Jesper Johansson, Göteborgs LS

Ordförande

Organisationsansvarig

Torfi Magnusson, Stockholms LS

Personalsvarig

Pressansvarig

Jenny Nilsson, Malmö LS

Studieansvarig

Kommunikationsansvarig

Jonas Roos, Göteborgs LS

Fackligt ansvarig

Kontakt med AU sker via sekretariatet: au@sac.se
eller SAC:s AU, Box 6507, 113 83 Stockholm

SAC:s sekretariat

Liv Marend, Stockholms LS

Generalsekreterare

sekretariatet@sac.se

08 52245632

Tommy Sundvall, Tyresö-Haninge LS

Studieorganisations

studier@sac.se

08 52245639

Thomas Carlsson, Jönköpings LS

Kassör

kassor@sac.se

08 52245636

Emil Boss, Stockholms LS

Informationsorganisatör

syndikalisten@sac.se

08 52245637

Mikael Lindegren, Stockholms LS

Informationsorganisatör

syndikalisten@sac.se

08 52245638

Sekretariatet

08 52245630

Telefontider

Måndag	13.00 - 15.00
Tisdag	13.00 - 15.00
Onsdag	13.00 - 15.00
	16.00 - 19.00*
Torsdag	13.00 - 15.00

*4/4, 29/5

Emil Boss

Informationsorganisatör
syndikalisten@sac.se

yle

öka Joe Hillgården
belägen i Gamla
martid finns här ett
med musik, teater

se.
(ej måndagar).

